

erholde Laan. Jeg skal iøvrigt ganske slutte mig til de Udtalelser, der kom fra det ærede Medlem for Odense Amts 5te Valgkreds (H. M. Peterfen). Det forekommer mig, at man maa kunne vente af en Byes Communalbestyrelse og Magistrat, at de tage sig af et Forhold, som endog ligefrem er i deres velforstaaede oeconomiske Interesse, og naar de ere optraadte, som skeet er, forekommer det mig virkelig, at der, efterat Folkerepresentationen er bleven bekendt med denne Afvisning af Ministerens Tilbud, er den største Anledning for den til at udtale sig, som man har gjort i Betænkningen.

Tauber: Jeg har ikke fra nogen Side hørt fremsætte den Grund, som efter mit Kjendskab til disse Forhold er den vigtigste Grund til, at Assistentshuset ikke kvæler den Concurrence, som det har fra de private Laanecontoires Side, nemlig den, at de private Contoirer laane Mere og kunne laane Mere paa Panten end Assistentshuset. Det er den fattige Befolkning saa overordentlig vigtigt at kunne faae saameget som muligt tillaaes paa et Pant, at den af denne Grund tilfidsætter Hensynet til den saa overordentlig meget større Rente. Grunden til, at Assistentshuset ikke kan laane saameget paa Panten som de private Laanecontoiret, er deels den, at de private Contoirer regne paa, at den Befolkning, som indsætter Pantene, vil gjøre alt muligt for at indløse dem, selv om den maaskee kom til at bringe et ligefrem pecuniært Offer derved, fordi de Fattige elske deres Eiendele og derfor gaae til den yderste Grændse, men deels er der ogsaa en anden Grund, som er bleven berørt fra forskjellige Sider, og det er den, at naar en saadan Anstalt drives i det Store og særligt, naar den drives af Staten, er den saameget dyrere at drive, og Administrationsomkostningerne løbe saa meget op, at man af denne Grund ikke kan laane saameget paa Gjenstandene. Dette er en yderligere Grund, hvorfor det maaskee turde være i alle Parters Interesse, at denne Anstalt gik over fra Staten enten til Communen eller til et privat Selskab, dersom et saadant kunde danne sig.

Bille: Det Spørgsmaal, som nu er bragt under Dmtale, er af en saa stor praktisk Betydning for en væsentlig Deel af Befolkningen i Kjøbenhavn, at jeg troer det rigtigst at imødegaae nogle af de Betragtninger, som ere fremkomne fra ærede Talers Side, og som ikke forekomme mig at stemme med de virkelige Forhold. Naar saaledes det ærede Medlem for Præsts Amts 4de Valgkreds (Frølund) udtalte den Formening, at det maatte være en let Sag for Assistentshuset, hvis Renter ere 12, 9 eller 6 Procent — hvis jeg ikke feiler meget — at nedslaae hele den Concurrence, som det har gjennem de private Laanecontoiret, hvis Rente ialfsald er langt høiere og i nogle Tilfælde endogaa aldeles urimelig, da herover dette virkelig paa en Feiltagelse. Den Rente, som de private Laanecontoiret i Kjøbenhavn tage, er, saavidt jeg veed, i intet Tilfælde under 50 pCt., og selv de private Laanecontoiret, som ere oprettede af et Actieselskab med den særlige Op-gave at være billige Laanecontoiret, have ikke kunnet stille deres Rente for denne Art af Laan under 50 pCt., men der findes en Mangfoldighed af private Laanecontoiret — jeg troer, at deres Tal i det Hele gaaer over 100; det er vistnok omtrent 120 — hvis Rentefod er baseret paa saadanne Tal som 75, 90, 100, 120 og 150 pCt. Spørger man nu: Men hvor kan det da være, at Assistentshuset ikke er istand til at undertrykke disse private Laanecontoiret, naar dets egen Rente er saameget billigere, saa vil jeg dertil svare, at for det Første gjør man sig neppe nogen klar Forestilling om, i hvilken Grad Assistentshuset dog i Virkeligheden er den overveiende Laaneanstalt. Jeg beklager, at jeg ikke har taget Tal med mig, som jeg forøvrigt havde havt let ved Haanden, for at kunne vise, i hvilket Forhold Assistentshuset laaner ud sammenlignet med de private Laanecontoiret, men jeg skulde huske mærkelig feil, om ikke Assistentshuset alene laaner langt mere ud end de 119 private Laanecontoiret tilsammen, og allerede dette viser, at det fører en høist betydelig Forretning. Dertil kommer endnu, at i de Forudsætninger, hvorfra man er gaaet ud saavel i den nævnte ærede Rigsdagsmands